

Dento Canto, odontologisk sangbok

Den første odontologiske sangboka fra tannlege-studentmiljøet i Oslo kom allerede i 1933. Forordet starter slik:

«Da det har vist sig at det har vært behov for en sang-bok for Odontologforenin-gen, har man med Liber Livi-dus ment å avhjelpe dette. Denne sam-ling er å oppfatte som et stamrepertoir, bestående av sanger som enten alle-rede synges blandt Tannlægehøisko-lens studenter eller bør synges.»

Dento canto – 2009 som ble presen-tert ved Den Norske Tannlegeforenings 125-årsjubileum lørdag 17. oktober 2009, starter slik:

«Hva er vel mer samlende og stem-ningsbringende enn felles sang. Det skaper aktivitet, liv og glede, i hvert fall om melodi og innhold appellerer til det.»

Initiativtagerne til nytugivelsen er Venneforeningen for Tannlegehytta i Nordmarka – 96-klubben, med Harald Ulvestad, «Storeulv» og Lars Ulvestad, «Lilleulv» som prosjektledere.

Boken er ren med en enkel, delikat og oversiktlig layout. Det er artig med alle de gamle tegningene som har fulgt sangene i tidligere opplag, og med de vakre fargekodebildene, som skiller de forskjellige avsnittene, løftes helhets-inntrykket.

Sangutvalget er smalt og kompro-missløst sentrert om de gamle gode som runget i badstue og stue på Tann-legehytta i Nordmarka. Her er intet publikumsfrieri som vi ser i sammen-lignbare studentsangbøker.

Med unntak av en Ulf Lundell-sang og noen Vreeswijksanger, er sangut-valget genuine, studentskrevne drikke-viser, gamle svenske viser og tyske bierstubelieder. Her er det ingen popu-listiske innslag av nålevende norske visesmeder som Hans Rotmo, Åge Aleksandersen, Halfdan Sivertsen, Lil-lebjørn Nilsen eller DeLillos. Boka er videre kjemisk fri for engelskspråklige sanger av Beatles, Dylan, pubsanger og slike ting.

Med det smale, men genuine sang-utvalget, kan det bli en vel høy terskel for dagens studenter og folk utenfor det tetteste miljøet. Mange vil vel her savne noter og eventuelt besifring som kunne åpne opp visene for den ukjente. Hvis denne boken skal lykkes i å føre den odontologstudentiske sangtradisjon videre, setter det høye krav til tradisjonsbærerne. De må bok-stavelig talt synge de gamle sangene ned i ryggmargen på neste generasjon, som de gamle spillemennene spilte slåttene fra generasjon til generasjon. Andre alternativ er kanskje å notesette sangene eller synge dem inn på CD eller lignende.

Boka har beholdt noen gamle rekla-mer som et historisk innslag og artig pynt på enkelte sider. For meg hadde det ikke gjort noe om det også var noen moderne reklameinnslag med. Det vil si sponsorer som kunne vært med å betale regninga for nytugivel-sen.

Dento Canto er en liten historisk minnestein over det glade tannlegestu-denterliv i Oslo og et must for den indre kjerne av tidligere tannlegestu-denthyttebrukere. For alle dere andre vil jeg igjen sitere litt fra forordet:

«I denne boken er det samlet utallige fornøyelige viser og sanger med det mål å skape humor, varme og samhold blant kommende og etablerte odonto-loger.»

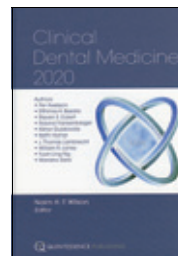
Boka selges enkeltvis eller i korsett på seks eller tolv bøker.

Knut Vindal

Nyttig tverrfaglig, oppsumme- rende og fremtidsfokuserende om odontologisk klinisk praksis

Nairn H.F. Wilson, editor:

Clinical Dental Medicine 2020

Denne boken henvender seg til fagpersonell i all hovedsak og spesielt til ledere med ansvar innen klinisk praksis og forskning. Den er spennende fordi

den er tverrfaglig og ser på odontologi fra flere faglige ståsteder. Den gir en fin oversikt over odontologiens vei frem til nå, dagens situasjon og veien videre. For meg var den interessant lesning, og jeg tenker at mange tann-leger med lang eller kort fartstid, in-kludert odontologistudenter, vil ha stor glede av denne måten å sette hele fagfeltet i perspektiv på. Fylkestann-leger, overtannleger og ledere med an-svar for utdanning av nye tannleger vil spesielt være bokens målgruppe.

Hvert kapittel har en egen forfatter og disse kommer fra flere læresteder.

Boken starter med et historisk over-blikk frem til dagens odontologiske praksis, før den gir en svært bred over-sikt over forebyggende programmer basert på metoder for å forutse risiko for sykdom. Deretter tar den for seg hvert fagfelt mer spesifikt, før den avslutter med et kapittel om morgen-dagens odontologi og utfordringer.

Boken er skrevet på engelsk, men er lett å lese og i all hovedsak er den også rikelig illustrert med foto og forkla-rende figurer. Det er en pen bok som er innbydende å ta fatt på, samtidig som den er proppfull av informasjon.

Tanker som fremkommer i denne boken som er lett å identifisere seg med er at fremtiden innen odontologi er å gripe inn med reparasjon så lite som mulig. «Partnership» mellom pasient og tannlege blir viktig for å oppnå dette, og å forebygge sykdom får et stort fokus. Gledelig nok blir Skandinavia nevnt som et foregangs-

Bøkene kan bestilles
i alle landets bokhandler
ved å oppgi ISBN-nummeret

eksempel i dette. Målet blir å beholde sine egne tenner hele livet, som også blir lenger enn før.

Reduksjon i incidens og alvorlighetsgrad av karies og periodontitt har ikke kommet de lave sosioøkonomiske grupper til gode. Det at individet får større egenansvar forsterker denne trenden da noen grupper «arver» oppførsel, vaner og forståelse.

Teknologisk har det vært en rivende utvikling, kanskje litt overoptimistisk noen ganger. Boken stiller også spørsmålet ved om utdanningene endrer seg for sakte.

Fremtidens odontologi vil være bygget rundt hele tannhelseteamet som tannlegen skal lede, men der teamet har mer kompetanse til sammen enn tannlegen har alene.

Den direkte praksis nære forskningen må styrkes, for å bidra til å muliggjøre mer evidensbasert praksis.

Å lære hele livet blir viktig. Tannlegeyrket er et attraktivt yrke, da det kan tilpasses eget privatliv i stor utstrekning.

Yrkesarenaen er og vil sikkert forbli todelt. Det er et offentlig ansvar for noen grupper, de unge, de eldre og de som har spesielle problemer. Utfordringen er å finne «de rette» personene som bør få offentlig støtte.

Den største delen av yrkesarenaen er også en del av et kommersielt marked med markedets krav og mekanismer.

Hva som er mulig i fremtiden har også økonomiske begrensninger. Det som er teknisk mulig kan likevel være økonomisk umulig.

Konklusjon: Jeg hadde stor glede av å lese denne boken. Den var oppdaterende på de fagfelt som er litt fjernere for meg, men mest av alt satt den hele fagfeltet litt i perspektiv. Jeg tror flere tannleger og odontologistudenter vil ha stor glede av å lese boken og alle med lederansvar spesielt.

Hildur Cecilie Søhoel

London: Quintessence Publishing Co. Ltd.; 2009. Antall sider: 221, Antall figurer/ tabeller: 181/9. ISBN-978-1-85097-189-4

J. Thomas Lambrect, editor:

Oral and implant surgery. Principles and procedures

Det er skrevet mange lærebøker i oral kirurgi og oral medisin og boken føyer seg inn i rekken av disse. Den er i all hovedsak beregnet på tannlegestudenter, men også andre med spesiell interesse for faget. Boken er bygget opp etter klassiske lærebokprinsipper med kapitellinndelinger etter kirurgiske emner og step-by-step beskrivelser av kirurgiske metoder. Totalt seks forfattere har bidratt i tillegg til redaktøren, alle med tilknytning til Tyskland, Sveits og Østerrike.

Mens første hoveddel er viet grunnleggende dentoalveolær kirurgi omhandler andre del implantatbehandling. Boken starter svært grunnleggende med anamnese, journalopptak, kirurgiske instrumenter og hygiene og går etter hvert inn på kirurgiske grunnprinsipper gjeldende tannekstraksjoner og kirurgisk fjerning av visdomstenner. Her skiller boken seg lite fra det vi er vant med fra norske og nordiske forhold, og boken får kreditt for gode illustrasjoner og beskrivelser av relativt nytt utstyr, som CO₂ laser og Pietzotom. Kjente og kjære ekstraksjons- og ekstirpasjonsteknikker beskrives i detalj, også her assistert av gode fotografier, men man kan ikke unngå å undre seg over alle de tilsynelatende friske tennene som går tapt i disse innledende kapitlene om tannekstraksjoner.

Utover i boken beskrives teknikker for autotransplantasjoner, fjerning av cyster og odontogene tumorer. Et kapittel er viet bløtvevskirurgi med beskrivelser av biopsitaking, periodontal kirurgi, preprotetisk og enkel rekonstruktiv kirurgi samt fjerning av konkrementer og andre benigne slimhinneforandringer. Kapitlet bekrefter også her den eksisterende, norske tilnæringsmåten og læringseffekten styrkes effektivt av glimrende bilder som illustrerer de kirurgiske teknikene. Kapitlet er kanskje bokens kvalitativt beste.

Boken følger videre opp med et kapittel om behandling av tanntraumer i det permanente tannsettet. Mye av dette er kjent fra før, men undertegnede setter et stort spørsmålstegn ved bruken av retrograd rotbehandling

med påfølgende innsetting av retrograd stiftkonus. Det virker nesten som dette er hovedregelen framfor unntaket for behandling av både utslåtte og resorberte tenner etter traumer.

Behandling av mer vanlige tanntraumer som krone og rotfrakturer og prognoser ved ulike behandlinger nevnes ikke.

Andre del av boken er viet implantatbehandling og kapitlet deles opp i kirurgiske grunnprinsipper, kliniske og røntgenologiske forundersøkelser inklusive CT samt komplikasjoner. En del av kapitlet har forfatterne kalt «standard klinisk situasjon» og her beskrives kjente utgangspunkter og indikasjoner for implantatinnsetting inklusive traumer, marginal periodontitt eller agenesier. Selv om den kliniske situasjonen er standard, må nok behandlingen ses på som ikkestandardisert. Der vi i Skandinavia ville gått for en implantatforankret bro i tannløs kjeve eller kjeveselement, følger boken opp med «en fixtur for hver tann»-prinsippet. Behandlingen ender gjerne opp i fire implantater i sidesegmentene. Boken viser til og med et kasus der man har satt ti fixturer i overkjeven med plass til en bro mellom hjørnetennene.

Beinoppbygging er godt beskrevet med ulike tilnæringsmåter. Både inlays, onlays, sandwichteknikker, disleksjon og allografts med eller uten membraner vises. Noen av teknikkene virker vitenskaplig eksperimentelle, men illustrerer godt den variasjonen av muligheter som finnes i dag. Gjeldende sinusliftoperasjoner er den røde tråden kunstig ben, for eksempel Algisorb. Den såkalte teltstang-teknikken med direkte innsetning uten ben nevnes ikke. Benhøsting både intraoralt fra og fra hoftekaner er nevnt uten å gå i detalj, men illustreres med bilder. Komplikasjoner ved implantatbehandling nevnes kort, men inneholder nesten ingenting om årsak til og behandling av periimplantitt, noe man skulle kunne forvente var inkludert i en hver bok om implantatkirurgi av nyere dato.

Boken avsluttes med et kapittel om risikopasienter i tannlegepraksis. Her nevnes akutttilstander, hjertesykdommer, blodsykdommer, smittetilstander og psykiatri som kan ha inn-